

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและความผูกพันในการปฏิบัติงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 555 ราย (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2555 : ออนไลน์)

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง กรณีทราบจำนวนประชากร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 45)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ความหมายของสัญลักษณ์ในสูตรได้แก่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าลงในสูตรจะได้ผลดังต่อไปนี้

$$n = \frac{555}{1 + 555(0.05^2)}$$

$$= 232.46$$

จากการแทนค่าสูตรดังกล่าว จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 232.46 คน หรือประมาณ 233 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) โดยจำแนกบุคลากรออกเป็นกลุ่มตามหน่วยงาน 8 หน่วยงาน ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันอยุธยาศึกษา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และสำนักงานอธิการบดี แล้วแบ่งตามสัดส่วนตามสูตรต่อไปนี้

$$\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรของแต่ละประเภท}}{\text{จำนวนทั้งหมดของประชากร}}$$

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จากบุคลากรในแต่ละหน่วยงานอีกครั้งหนึ่ง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะครุศาสตร์	126	53
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	92	39
คณะวิทยาการจัดการ	59	25
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	91	38
สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันอยุธยาศึกษา	5	2
สถาบันอยุธยาศึกษา	8	3
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	46	19
สำนักงานอธิการบดี	128	54
รวม	555	233

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555 : ออนไลน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
3. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์
4. สร้างแบบสอบถามเป็น 4 ตอน โดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งระดับชั้น ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อดูว่าปัจจัยแต่ละด้านมีผลการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถามมากน้อยเพียงใด โดยคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญต่อปัจจัยแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ ห้าระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับความกว้างของอันตรภาคชั้น โดยใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างระหว่างชั้นตามหลักการหาค่าเฉลี่ย (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544 : 29) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายเกณฑ์เฉลี่ยของการวัดการตัดสินใจโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรเพื่อดูว่าปัจจัยแต่ละด้านมีผลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากน้อยเพียงใด โดยคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญต่อปัจจัยแต่ละด้าน และมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ ห้าระดับ คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4

คะแนน ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน) ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับความกว้างของอันตรภาคชั้น โดยใช้วิธีการคำนวณหาความกว้างระหว่างชั้นตามหลักการหาค่าเฉลี่ย (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2544 : 29) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายเกณฑ์เฉลี่ยของการวัดการตัดสินใจโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับความผูกพันมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับความผูกพันมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับความผูกพันปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับความผูกพันน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับความผูกพันน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี ต้นประยูร รองศาสตราจารย์วันทนีย์ แสนภักดี และดร.सानติ เล็กมณี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงและได้ผ่านความเห็นชอบแล้วไปทดลอง โดยทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ในการวิจัย คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ สุวรรณภูมิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน โดยนำส่วนของคำถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ความผูกพันต่อองค์กร และซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ คอนบาร์ค (Cronbach's Alpha) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 419) ได้ค่าเท่ากับ 0.85 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่การมีส่วนร่วมและความผูกพันในการปฏิบัติงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้มาจาก 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 233 ชุดให้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

ได้จากการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อนแล้ว รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำราทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และแปลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for social sciences หรือ SPSS) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555 : 295) ดังนี้

1. ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

2. ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample mean) เพื่อใช้ในการอธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร และส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard deviation) เพื่อใช้ในการอธิบายค่าการกระจายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร และส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร

4. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร และส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

5. การทดสอบสมมติฐานด้วย One-Way ANOVA (F-test) เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร และส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป โดยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ถ้าค่า Sig. ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่ามีระดับการตัดสินใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จะใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วย วิธีของ LSD (Fisher's least-significant different)

6. การหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากร และความผูกพันในองค์กรของบุคลากรด้วยสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation) โดยกำหนดเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ระดับสูงได้ สำหรับการแปลความหมาย ใช้ตามเกณฑ์ทิศทางบวก และทิศทางลบ ดังนี้ (อภิรักษ์ จันตะนี. 2550 : 7)

- ค่าสหสัมพันธ์ .01 - .20 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก
- ค่าสหสัมพันธ์ .21 - .40 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ค่าสหสัมพันธ์ .41 - .60 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่าสหสัมพันธ์ .61 - .75 มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
- ค่าสหสัมพันธ์ .76 - .90 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง
- ค่าสหสัมพันธ์ .91 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก